

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Miloslava Výborného a Mgr. Daniely Zemanové, v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábřeží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu**, se sídlem Staré náměstí 28a/279, Brno, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I. Návrh na pozastavení činnosti politické strany Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 5. prosince 2014 podala u Nejvyššího správního soudu vláda (dále jen „navrhovatelka“) návrh na pozastavení činnosti politické strany Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu (dále jen „odpůrce“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že odpůrce opakovaně nesplnil svou zákonnou povinnost předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy, a to za roky 2012 a 2013. V tomto směru odkázala na usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 1661 z 53. schůze konané dne 15. května 2013, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2012, a na usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 275 z 8. schůze konané dne 15. května 2014, ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2013. Jelikož odpůrce tuto svoji zákonnou povinnost ve smyslu § 18 zákona o politických stranách nesplnil ani dodatečně, lze mít za to, že jeho činnost není v souladu s § 4 písm. a) zákona o politických stranách, podle něhož vznikají a vyvíjejí činnost nemohou strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.

[2] Odpůrce v podání ze dne 2. 1. 2015 požádal o nařízení ústního jednání ve věci.

[3] Z listinných důkazů obsažených ve spisu a předložených navrhovatelkou vyplývá, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2012 [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2013, č. 1661, část II. písm. b) bod 32.], ani výroční finanční zprávu za rok 2013 [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 15. 5. 2014, č. 275, část II. písm. b) bod 20.].

[4] Podle § 96 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), rozhoduje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se předmětných výročních finančních zpráv.

[5] V podání ze dne 9. 2. 2015 odpůrce sdělil, že dne 23. 1. 2015 doručil Parlamentu České republiky „*audity za roky 2012, 2013 a 2014*“; k podání přiložil auditorské zprávy z auditů řádné účetní závěrky roků 2012, 2013 a 2014, a rovněž kopii doručky zásilky adresované Poslanecké sněmovně. Odpůrce navrhl návrh na pozastavení jeho činnosti zamítnout.

[6] Z přípisu Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, ze dne 10. 2. 2015, č. j. PS2015/1540 2015/KV/84, vyplývá, že odpůrce Poslanecké sněmovně dodatečně předložil výroční finanční zprávy za roky 2012 a 2013, a to včetně zprávy auditora o ověření souladu ročních účetních závěrek odpůrce s českými účetními předpisy. Kontrolní výbor a poté i Poslanecká sněmovna bude doplnění těchto podkladů projednávat v dubnu 2015.

[7] Při jednání dne 11. 2. 2015 zopakoval 1. místopředseda odpůrce, že výroční finanční zprávy spolu s audity účetních závěrek za roky 2012 až 2014 předložil odpůrce Poslanecké sněmovně v průběhu řízení před Nejvyšším správním soudem.

[8] Nejvyšší správní soud na základě takto provedených skutkových zjištění dospěl k závěru, že návrh na pozastavení činnosti odpůrce není v projednávaném případě důvodný.

[9] Z údajů obsažených ve spisu (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny) je zřejmé, že odpůrce skutečně neplnil zákonem uložené povinnosti (§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách), neboť opakovaně v zákonem stanoveném termínu nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, výroční finanční zprávy za roky 2012 a 2013, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany či hnutí. Nejvyšší správní soud nicméně musel při projednávání dané věci vzít v potaz zejména znění shora citovaného ustanovení § 96 s. ř. s., podle něhož o návrhu na pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí rozhoduje soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Primárním smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je totiž vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Za situace, kdy politická strana svým aktivním jednáním vadný stav sama napravila, je však zjevně protismyslné její činnost pozastavovat, neboť v opačném případě by nebyl respektován účel uvedeného právního institutu.

[10] Shora nastíněný právní názor přitom Nejvyšší správní soud již vyslovil ve svém rozsudku ze dne 22. 7. 2004, č. j. Pst 12/2003 - 48, publ. pod č. 348/2004 Sb. NSS, věc *Romská občanská iniciativa ČR*, nebo např. v rozsudku ze dne 13. 3. 2012, č. j. Pst 39/2011 - 60, věc *Karlovarská občanská alternativa* a nejnověji též v rozsudku ze dne 4. 2. 2015, č. j. Pst 19/2014 - 47, věc *ZVUK 12*. Zdejší soud v této souvislosti neshledal v projednávané věci důvod se od právního

názoru vysloveného v těchto rozhodnutích odchytil. Jak je shora již uvedeno, odpůrce dodatečně předložil své výroční finanční zprávy, včetně zpráv auditora o ověření účetních závěrek.

[11] Pro danou věc přitom dále není podstatné, že zatím nebylo přijato příslušné usnesení Poslanecké sněmovny, které by konstatovalo úplnost předmětných výročních finančních zpráv odpůrce. Z textu zákona o politických stranách lze dovodit, že výroční finanční zprávy jsou Poslanecké sněmovně předkládány „k informaci“ a slouží zejména k naplnění principu transparentnosti financování politických stran jakožto základních prvků, na kterých je založen celý politický systém. Přitom význam usnesení Poslanecké sněmovny o tom, že politická strana odstranila protizákonný stav, je dán v případě, kdy již došlo k pravomocnému pozastavení činnosti této strany a kdy tímto usnesením byla stanovená povinnost Poslaneckou sněmovnou uznána za splněnou. Tímto rozhodnutím se činnost strany považuje za řádně obnovenou (§ 14 odst. 3 zákona o politických stranách). V případě, kdy k pozastavení činnosti nedošlo a byl v tomto směru toliko podán příslušný návrh, takovýto význam usnesení Poslanecké sněmovny nemá. Není proto důvodné, aby Nejvyšší správní soud vyčkával schválení tohoto usnesení, tzn. aby fakticky podmiňoval rozhodnutí ve věci předmětným rozhodnutím Poslanecké sněmovny. Pro takový postup není dána zákonná opora a nebyl by ani v souladu s účelem zákona.

[12] V souladu se shora uvedeným právním názorem proto v projednávané věci Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I.

[13] Výrok II. o nákladech řízení se opírá zejména o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 60 odst. 7 téhož zákona. Neúspěšná navrhovatelka právo na náhradu nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. nemá. V případě úspěšného odpůrce, byť náhradu nákladů při jednání neuplatnil, v souvislosti s tímto řízením náklady vzniknout mohly. Jsou-li ovšem pro to důvody zvláštního zřetele hodné (§ 60 odst. 7 s. ř. s.), může soud výjimečně rozhodnout o tom, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává. V této souvislosti považuje soud za vhodné připomenout specifika soudního řízení ve věcech politických stran a politických hnutí. Vzhledem k výše již opakovaně citovanému § 96 s. ř. s., které je pro řízení před správními soudy spíše výjimkou, soud mimo jiné i o návrhu na pozastavení činnosti politické strany rozhoduje podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Může tak dojít k situaci, což je ostatně i příklad projednávané věci, kdy je návrh podán zjevně důvodně, nicméně odpůrci je dán časový prostor pro dodatečné splnění svých zákonných povinností, v důsledku čehož pak může dojít k zamítnutí návrhu soudem, a tím i k „plnému úspěchu“ odpůrce. Přiznat náhradu nákladů řízení odpůrci by za těchto okolností znamenalo „trestat“ navrhovatelku za plnění zákonných povinností v podobě podání návrhu. Soud proto v tomto ohledu uzavírá, že postup odpůrce v dané věci nepochybně představuje důvod zvláštního zřetele hodný ve smyslu ustanovení § 60 odst. 7 s. ř. s., kdy se náhrada nákladů řízení úspěšnému odpůrci nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** žádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2015

JUDr. Jan Passer
předseda senátu